

INSIGNA DE RĂZBOI A CERCETAȘILOR ROMÂNI

Radu Tabără*

Rezumat: *Articolul abordează Insigna de război a cercetașilor români, instituită prin decret regal în anul 1935 ca distincție cu rol de a-i recompensa pe cei care participaseră la Primul Război Mondial în calitate de cercetași. Aceste persoane erau reunite în Asociația „Cercetașii României din Războiul 1916-1919”. Din punct de vedere tipologic, insignele sunt prezentate în fig. 1 și 2, existând practic două modele, diferențiate doar prin monograma regelui în perioada căruia au fost emise (Carol II și Mihai I). Fiecăreia îi corespunde și câte o miniatură (fig. 4 și 5). Insignele au fost realizate din argint cu titlu de 900, marcajele aferente regăsindu-se pe revers, unde era gravat și numărul de serie al insignei (prezența acestuia nu este, însă, obligatorie, existând și exemplare fără, apărute probabil la o dată mai târzie, când ținerea unei evidențe stricte ca urmare a comenzilor repetate devenise dificilă pentru producător). Asociația a continuat să funcționeze o perioadă scurtă și după înlăturarea monarhiei la 30 decembrie 1937, în timpul regimului comunist, fiind desființată în 1948. În acest ultim interval a fost emisă o insignă nouă, sub formă de miniatură, de pe care au fost înlăturate însemnele monarhiei (coroana și monograma regală) și adăugate inițialele RPR (Republica Populară Română) – fig. 6. Atelierul producător a fost Karnet&Kisely (marcaj „KK” pe revers). De asemenea, o parte a insinelor au fost realizate la atelierul Nacu Cerbu din București (marcaj „Cerbu” pe revers), care mai colaborase și cu Asociația „Cercetașii României” la realizarea și producerea unor distincții. Piesele produse de acesta (fig. 3), nu au respectat, însă, desenul oficial din Decretul de instituire (vulturul și modul de scriere a textului au un aspect diferit) și nici materialul, fiind realizate din alamă în loc de argint. Pentru această situație Cerbu a fost dat în judecată și condamnat în 1936 la o lună de închisoare pentru înșelăciune. Insigna a fost conferită tuturor membrilor Asociației „Cercetașii Români din Război” și însoțită de un brevet emis de Ministerul Apărării Naționale (fig. 9). Insignele erau comandate de Asociație și distribuite membrilor contracost, aceștia având de achitat și contravaloarea brevetului. De asemenea, în partea finală, sunt oferite explicații utile pentru a evita confuziile între această insignă și cea de apartenență la Asociație (fig. 8) – deși după 1935 Insigna de război a tins să fie folosită și ca insignă de apartenență ca urmare al prestigiului mai mare pe care îl avea, dar și al aspectului mult mai plăcut.*

Abstract: *This study is about the War insignia of the Romanian Boy Scouts, created in 1935 by a Royal Decree in order to reward those who had taken part in WWI as boy scouts. All those persons were reunited in the Association of the „Romanian Boy Scouts of the 1916-1919 War”. There are two types of such insignia (fig. 1 and 2), differentiated only by the monogram of the king on whose reign they were produced (Charles II and Michael I). Each type also has a miniature insignia (fig. 4 and 5). The insignias have been produced from 900 silver, the markings being on the reverse, where there is also a serial number (although this may be absent, as there are pieces without it, probably produced in the later stages, when the producer begun to have difficulties in keeping their record due to the repeated orders). The Association continued to exist for a short time after the Romanian Monarchy was abolished on December 30, 1937, being disbanded in 1948. For this short time a new miniature insignia was issued, that had all the royal signs replaced and the initials RPR (Romanian Popular Republic) added (fig. 6). They were produced by Karnet&Kisely (“KK” marking on the reverse). Some have also been produced by Nacu Cerbu (“Cerbu” marking), and they have a different story. These insignias (fig. 3), do not keep in line with the prescriptions of the Royal Decree in terms of aspect (the eagle and text are differently reproduced), and manufacturing material (still instead of silver). Because of this Cerbu was put on trial by the association and received a one month jail sentence. The insignias were awarded to the members of the Association together with a brevet issued by the Ministry of National Defence (fig. 9). They were ordered by the Association and payed for by each member, who also had to pay for the cost of the brevet. The final part of the article aims at differentiating between this insignia and the one used to mark membership to this Association (fig. 8), although after 1935 the War insignia was used more and more for this purpose, due to its higher status and aspect.*

Cuvinte-cheie: *Asociația „Cercetașii Români din Războiul 1916-1919”, insigna de război a cercetașilor, cercetașii României.*

Key-words: *„Romanian Boy Scouts of the 1916-1919 War Association”, war insignia of the boy scouts, Romanian Boy scouts.*

Asociația „Cercetașii Români din Războiul 1916-1919” s-a constituit în iunie 1928 pentru a apăra drepturile și memoria foștilor membri ai Asociației „Cercetașii României” (adică a celor care activaseră în mișcarea cercetășească română), care luaseră parte la Primul Război Mondial. Conform statutului, doar aceștia puteau fi membri, simpla apartenență la cercetășia română în perioada Războiului, dar fără a participa activ la acesta, nefiind suficientă¹. Pe durata Războiului cercetașii români au îndeplinit preponderent sarcini necombatante precum: sanitari, brancardieri, observatori pentru artilerie, diverse funcții administrative și logistice, precum și diverse funcții pe lângă administrațiile locale, care au degrevat parțial Armata de ele. Aceștia nu au avut rol combatant, dar din decorațiile primite ulterior (ex. Virtutea militară), rezultă că au existat și cazuri izolate în care au săvârșit și fapte de eroism. Mai menționăm că după retragerea Armatei și administrației din București în Moldova în toamna anului 1916, o parte a cercetașilor grupați pe unitățile de care aparțineau s-au retras la rândul lor, tabăra acestora fiind inițial fixată la Solești – Vaslui și ulterior la Sculei – Iași².

De la înființarea sa până în anul 1930, Asociația a funcționat „sub președinția de onoare a A.S.R Principele Nicolae”, între 1930 și 1937 „sub înaltul patronaj al M.S. regele Carol II și președinția de onoare a A.S.R Principele Nicolae”, din 1937 până în 1940 „sub înaltul patronaj al M.S. regele Carol II”, principele Nicolae fiind înlăturat, iar ulterior, până în 1947, odată sub patronajul Regelui Mihai I. Asociația a fost desființată în 1948 de autoritățile comuniste. Printre președinții Asociației s-au numărat col. (ulterior general) Gheorghe Berindei, întemeietorul cercetășiei române (1928-1935) și col. Sîmboteanu Ulysses (1936-1938), la momentul respectiv și șef al cercetașilor români. Asociația organiza anual un congres la București, la care erau convocați toți membrii, pe durata căruia era realizată o dare de seamă pe anul anterior și se stabilea cursul pentru cel viitor. De asemenea, membrii Asociației participau și la diverse activități sau le organizau, atât la nivel central, cât și prin filialele din țară.

Din anul 1934 este introdusă și o uniformă care consta din: bască de culoare verde închis, cu insigna asociației brodată pe partea stângă și insigna regală în față; veston kaki, similar celui ofițeresc, sau bluză model cercetășesc; cravată verde închis; pantalon bleumarin; ciorapi gri; centură de piele; insigna de apartenență purtată pe partea stângă a pieptului, sub buzunarul superior³.

Din punct de vedere numeric, după un început timid, Asociația ajunge în 1936 la 1.590 de membri, iar la începutul anului 1939 la 2.230 de membri, dintre care cei mai numeroși, 668, erau ofițeri activi, 188 avocați și 175 medici (acestora li se adăugau alți 64 de medici militari)⁴. În darea de seamă pe anul 1938, prezentată în martie 1939 se propune închiderea registrului de înscrieri în Asociație „întrucât dintre foștii cercetași care posedă dovezi pentru a putea fi înscriși nu au mai rămas decât prea puțini”. La această concluzie se ajunge ca urmare a faptului că în 1938 se înscriuseră doar 180 de noi membri, număr considerat mic raportat la anii anteriori⁵.

Suplimentar apărării „drepturilor membrilor săi obținute potrivit legii din calitatea de cercetaș din război, similară celei de luptător în război”, Asociația mai urmărea: cultivarea ideologiei cercetășești; îngrijirea cultului eroilor morți pentru întregirea patriei; menținerea de legături cu Asociația „Cercetașii României” și alte eventuale organizații ale cercetașilor din alte țări care luptaseră în Primul Război Mondial⁶. Ulterior Asociația a fost nevoită să se adapteze evoluțiilor politice din țară. Astfel, în cadrul adunării generale din martie 1939, în cadrul căreia a fost realizată și darea de seamă aferentă anului anterior, se precizează că în noul statut a fost înscrisă „colaborarea cu Straja Țării care reprezintă prezentul și viitorul” (Asociația Cercetașilor fusese

* Doctor, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, e-mail: radutabara@yahoo.com.

¹ Statutul „Asociației Cercetașilor români din Războiul 1916-1919, publicat în M. Of. nr. 261/1928, art. 3.

² Dare de seamă a Asociației Cercetașii Români din Războiul 1916-1919 pe anul 1930, p. 9 (în continuare se va folosi prescurtarea „Dare de seamă pe anul ...”).

³ Statutul din 1934 al Asociației „Cercetașii României din Războiul 1916-1919”, art. 8, lit. e).

⁴ Dare de seamă pe 1938, p. 2.

⁵ Dare de seamă pe 1938, p. 6.

⁶ Statutul din 1934 al Asociației, art. 5, literele b)-e).

dizolvată în iulie 1937, când unitățile cercetășești au fost unificate cu cele ale străjerilor în Marea Falangă a Străjii Țării, formată din Falanga Străjerilor și Falanga Străjerelor⁷). De asemenea, se mai precizează următoarele: „Comitetul Central al Asociației a hotărât din primele momente înscrierea membrilor săi în Frontul Renașterii Naționale și recomandă tuturor camarazilor înscrierea în acest Front al renașterii românești”. Nu în ultimul rând este salutată „Constituția emisă de Regele Carol II, strălucită cheazășie pentru ridicarea poporului și întărirea statului”⁸.

Mai considerăm necesar să explicăm că această Asociație a funcționat independent de cea a cercetașilor, singura legătură fiind că membri săi erau foști cercetași.

Printre activitățile întreprinse în sprijinul membrilor săi enumerăm:

- memorii către Guvern pentru împrumutarea foștilor cercetași care luaseră parte la Primul Război Mondial. Acțiunea nu a avut succesul scontat, în darea de seamă pe anul 1932, membri fiind rugați să „pregătească actele necesare, deși sunt mari greutăți”. Ulterior problema nu mai este adusă în atenție, fiind abandonată.

- demersuri pe lângă Marele Stat Major al Armatei pentru a obține scutirea de serviciu militar obligatoriu și de concentrări a membrilor Asociației. Această solicitare a avut mai mult succes, fiind aprobată⁹. O altă propunere înaintată în 1931, ca „cei cu studii superioare să fie înaintați ofițeri în rezervă, sau cei care aveau studiile necesare în intervalul 1916-1919, iar celor cu studii mai inferioare să li se acorde grade corespunzătoare”¹⁰, a fost, însă, respinsă. De asemenea, în 1935 se obține dreptul ca ofițerii activi să poată fi membri ai Asociației¹¹ (conform legii aceștia nu puteau face parte din asociații).

- decorarea foștilor cercetași cu „Virtutea cercetășească”, cea mai înaltă distincție a Asociației „Cercetașii României”, propunere făcută în 1929 chiar de col. Sîmboteanu, directorul cercetășiei române. Deși nu se precizează explicit în dările de seamă pe anii următori, propunerea nu a fost și transpusă în practică. Acest aspect rezultă din faptul că în darea de seamă pe anul 1935 se precizează că în anul respectiv președintele Asociației, gl. Berindei, aflat în funcție din 1928, și vice președintele „au primit Virtutea cercetășească din aur”¹². Putem deduce că nu o primiseră anterior, conform propunerii, caz în care nu ar mai fi fost decorați încă o dată în 1935.

- decorarea membrilor cu medalii și ordine, în funcție de rolul avut pe durata Războiului. În darea de seamă pe anul 1929 se precizează că s-a obținut decorarea lor cu „Crucea comemorativă a Primului Război Mondial” și Medalia Victoriei Marelui Război pentru Civilizație”. În practică, toți membrii au primit doar „Crucea comemorativă” (*n.n.* aveau acest drept, ea fiind acordată tuturor celor care luaseră parte la Război, indiferent de formă, Medalia Victoria fiind conferită pentru cei care luaseră parte la lupte), restul decorațiilor fiind acordate individual, în funcție de merite. De altfel, acesta a fost unul dintre domeniile în care Asociația a întreprins numeroase demersuri în sprijinul membrilor săi. În 1932 trimite o circulară tuturor filialelor prin care cere membrilor să urgenteze procesul de trimitere a actelor necesare pentru primirea celor două decorații, întrucât termenul limită pentru înaintarea propunerilor pentru decorațiile de război era 1 aprilie 1933, dată după care nu mai puteau fi acordate. Termenul, a fost ulterior prelungit până la 1 octombrie 1934, iar ulterior, Asociația intervine pe lângă Ministerul Apărării și obține la 1 aprilie 1935 o nouă prelungire a termenului pentru membri săi înscriși după data respectivă. Toate decorațiile se făceau pe baza unor tabele înaintate de Asociație autorităților competente, cei decorați ridicându-și însemnele și brevetele de la sediul Asociației, după plata unor taxe care însumau cheltuielile presupuse de obținerea lor (ex. în 1935 un membru este înștiințat că are de ridicat brevetele aferente

⁷ Decretul Regal nr. 2.704 din 5 iulie 1937 referitor la Contopirea unităților cercetășești și străjerești în Marea Falangă, publicat în M. Of. nr. 157 din 12 iulie 1937.

⁸ *Dare de seamă pe 1938*, p. 4, 5 și 14.

⁹ *Dare de seamă pe 1929*, p. 9.

¹⁰ *Dare de seamă pe 1932*, p. 7.

¹¹ *Dare de seamă pe 1935*, p. 6.

¹² *Dare de seamă pe 1935*, p. 6.

Medaliilor Ferdinand, Meritul sanitar, Victoriei, Crucii comemorative și insignei de război a cercetașilor, pentru care avea de plată 520 lei).

Până în anul 1935 fuseseră decorați 964 de membri cu „Crucea comemorativă” și înaintate încă 430 de propuneri; 463 cu „Medalia victoriei” și înaintate 452 de propuneri (se acorda cercetașilor care „au luat parte la front sau au făcut servicii la spitalele militare sau militarizate”); 497 cu „Meritul sanitar”, alături de 317 propuneri; 112 cu „Medalia Ferdinand cu spade”; 2 cu „Virtutea militară”, 5 cu „Bărbăție și credință” și 10 cu ordinul „Crucea Regina Maria”.

În 1936 Asociația intervine la Ministerul Sănătății „având înaltă aprobare” (adică din partea regelui), ca membrilor care au primit medalia „Meritul sanitar” cls. II să le fie conferită cls. I¹³.

Până în 1938 numărul celor decorați crește la 1.203 cu „Crucea comemorativă”, 785 cu „Medalia Victoriei” și 1.104 cu „Insigna de război a cercetașilor”. De asemenea, în anul respectiv sunt realizate și noi propuneri pentru decorare cu medalia „Ferdinand I cu spade”, care rezultă că au fost aprobate de Regele Carol II la 10 iulie 1938. Cu toate acestea, ele nu au fost niciodată transpuse într-un decret de conferire „din cauza conjuncturii externe”¹⁴. Astfel, deși Asociația ar fi dorit ca toți membrii ei să primească medalia Ferdinand, acest aspect nu s-a materializat, singurii care au primit această distincție fiind lotul de 112 cercetași decorat în 1935, toți fiind cuprinși într-un decret dedicat. Situația rezultă destul de clar din faptul că ultimul decret pentru conferirea acestei distincții unor cetățeni români a fost emis în 25 mai 1936, iar unor cetățeni străini în 15 noiembrie 1936¹⁵.

Începând cu anul 1934 Asociația face demersuri pe lângă autorități pentru instituirea unei distincții acordată exclusiv foștilor cercetași participanți la Primul Război Mondial. Inițial aceasta trebuia să poarte numele „Virtutea cercetășească de război”¹⁶, dar pe parcurs denumirea este modificată în „Insigna de război a cercetașilor”, probabil pentru a nu genera confuzii cu o insignă omonimă acordată de Asociația „Cercetașii României” în perioada războiului. Insigna este instituită prin Decretul Regal nr. 1.802 din 8 iulie 1935, publicat în Monitorul Oficial nr. 161 din 17 iulie 1935.

Insigna are forma unei cruci argintii ale cărei brațe sunt formate din câte o floare de crin (simbolul universal al cercetașilor), între brațele căreia sunt încrucișate două săbii cu vârful în sus (simbol al decorațiilor de război). Dimensiunea la extremitatea brațelor crucii este de 5,5 cm. Peste cruce este aplicat ca piesă distinctă un vultur auriu încoronat și cu aripile deschise (trimitere către prima insignă de apartenență a cercetașilor români, folosită în perioada 1915-1919, deci și în timpul Războiului, al cărei element central era un vultur asemănător ca aspect), care are pe piept aplicată monograma regelui Carol II (fig. 1) sau Mihai (fig. 2). Sub vultur, pe o eșarfă este scris cu majuscule „CERCETAȘII DIN RĂZBOIUL”, câte un cuvânt pe fiecare segment a eșarfei, și sub eșarfă, pe floarea de crin care formează brațul de jos al crucii, anii „1916 1919”. Pe revers este aplicat un sistem de prindere care consta într-un ac închis. Conform decretului de instituire insignele ar fi trebuit realizate din argint masiv (crucea și monograma regelui) și argint aurit (vulturul) și înseriate pe revers.

Pentru fiecare variantă a fost realizată și câte o miniatură cu dimensiunea de 1,7-1,8 cm, asemănătoare ca aspect, dar simplificată din punct de vedere al detaliilor, în cazul acestora varietatea fiind mult mai mare. Astfel, vulturul poate fi realizat din aceeași piesă cu crucea sau distinct, poate fi argintiu sau auriu etc. (fig. 4, 5). Miniaturile au sistem de prindere cu șurub și piuliță, iar marcajul producătorului și titlul argintului (în general 900), se regăsesc pe revers, pe brațul de jos al crucii. De asemenea, a fost realizată o piesă și pentru intervalul în care Asociația a funcționat după înlăturarea monarhiei, întâlnită doar sub formă de miniatură. Aceasta se remarcă prin faptul înlocuirea simbolurilor regalității (coroana de pe capul vulturului și monograma regelui de pe pieptul său), precum și prin adăugarea inițialelor „RPR” (Republica Populară Română) pe brațele superioare ale crucii (fig. 6).

¹³ *Dare de seamă pe 1936*, p. 7.

¹⁴ *Dare de seamă pe 1938*, p. 8.

¹⁵ Marinescu, 2013, p. 90.

¹⁶ *Dare de seamă pe 1935*, p. 6.

Deși în mediul colecționarilor se regăsesc și exemplare pe care este reprezentată o monogramă diferită a regelui Mihai, litera „M” simplă, nu cele patru litere „M” așezate în unghi de 90 de grade pentru a forma o cruce, ca în figura 2, acestea reprezintă falsuri. Situația este evidentă dacă luăm în calcul că Mihai I nu a folosit niciodată monograma simplă pe durata domniei sale, aspect certificat de faptul că în 9 septembrie 1940 este emis un Decret în care este descrisă monograma regelui Mihai sub forma literelor așezate în formă de cruce¹⁷. Dacă luăm în calcul faptul că regele Carol II a abdicat la 30 august 1940, fiind înlocuit cu Mihai, rezultă că insignele cu monograma simplă nu puteau fi produse decât într-un interval de 11 zile (până la publicarea Decretului privind monograma), ceea ce este foarte puțin probabil. De asemenea, supozițiile conform cărora insignele puteau fi emise în perioada regenței (1927-1930), nu au nicio acoperire, întrucât distincția nu exista în perioada respectivă, fiind instituită abia în 1935.

Insignele au fost realizate de două ateliere: Karnet&Kisely (marcaj „KK”) și Nacu Cerbu (marcaj „Cerbu”). Pe revers, pe lângă atelierul producător, mai sunt marcate titlul argintului din care sunt realizate insignele (pe acul de prindere – fig. 7) și seria insignei. Au fost întâlnite, însă, și exemplare fără serie, emise probabil mai târziu, când pe fondul comenzilor repetate, ținerea unei evidențe devenise dificilă. Seriile sunt marcate pe revers, la intersecția brațelor crucii, sau pe acul de prindere.

Insignele realizate de Nacu Cerbu, producător de insigne care colaborase și cu Asociația „Cercetașii României”, fiind cel care a realizat tot în 1935 însemnul distincției „Virtutea cercetășească” (cea mai înaltă distincție a Asociației), se remarcă prin faptul că nu respectă specificațiile tehnice și desenul din decretul de instituire: sunt realizate din oțel argintat, nu din argint și sunt mai mici, având 5,3 cm, în loc de 5,5; vulturul are reprezentate patru rânduri de pene, în loc de două, iar textul de pe eșarfă nu mai este scris câte un cuvânt pe fiecare segment, toate întâlnindu-se pe cel de jos (fig. 3). Din aceste motive Cerbu a și fost acționat în instanță de avocatul Radu Budișteanu (vice-președinte al Asociației) în anul 1935 și condamnat pentru escrocherie în 1936 la o lună de închisoare și plata sumei de 14.000 lei, luată acot pentru comanda de insigne, dar neexecutate¹⁸. Putem concluziona că producătorul nu a reușit să realizeze insigna din argint și a încercat o variantă alternativă, care, însă, nu a mulțumit conducerea Asociației.

Ca și criteriile de acordare, s-a decis ca ea să fie conferită la propunerea Asociației membrilor care posedau Crucea Comemorativă obținută în calitate de cercetaș (n.n. adică tuturor membrilor). Desigur, insigna a fost conferită și unor personalități ale vremii, printre care mareșalul Constantin Prezan, Gheorghe Tătărescu, Nicolae Iorga, Alexandru Vaida Voievod, Teofil Sidorovici (comandantul organizației „Straja Țării”), unor miniștri sau alte persoane care ajutau Asociația.

Ea era purtată pe baza unui brevet emis de Ministerul Apărării Naționale (fig. 9), însă la solicitarea acestui minister, pentru a se degreva, brevetele erau realizat de Asociație și eliberate posesorilor în schimbul unei taxe. De asemenea, posesorii trebuiau să achite contravaloarea insignei și a miniaturii. Insigna era purtată pe partea dreaptă a pieptului.

Din punct de vedere numeric, putem deduce că tirajul a fost maximum egal cu cel al membrilor, adică aproximativ 2.200. cu toate acestea, este probabil ca el să fie mai mic, concluzie la care putem ajunge prin faptul că în toate documentele Asociației rezultă că membri săi aveau constant restanțe mari la ridicarea și plata insinelor. De asemenea, până în 1938 fuseseră emise doar 1.100 de brevete, adică doar pentru jumătate din membri.

Pe baza documentelor contabile ale Asociației (venituri și cheltuieli), raportând suma plătită pentru confecționarea de insigne și cea recuperată prin achitarea lor de membri, mai putem deduce că prețul unei insigne mari era de aproximativ 320 lei, iar Asociația o revindea membrilor cu 450

¹⁷ Decret Regal nr. 3.088 din 9 septembrie 1940 referitor la Cifra regelui Mihai I al României, publicată în M. Of. nr. 211 din 11 septembrie 1940.

¹⁸ *Dare de seamă pe anii 1935 și 1936*, p. 8, respectiv 7. Vezi și Lipovanu, 2017, pp. 26-27.

lei, pentru a mai acoperi din cheltuielile curente. În cazul miniaturilor prețul de achiziție era de 95 lei, fiind revândute la 100 lei. Un brevet costa 5 lei.

Mai considerăm necesar să precizăm că insigna care face obiectul acestui articol nu este o insignă de apartenență la Asociația Cercetașilor Români din Războiul 1916-1919, deși este frecvent tratată ca atare, aceasta fiind o distincție acordată de Statul Român ca recunoaștere pentru cercetașii care participaseră la Război. Suplimentar statutului său superior (acordată pe bază de brevet și instituită prin Decret Regal), mai trebuie ținut cont și de faptul că ea a fost instituită în iunie 1935, adică la șapte ani după înființarea Asociației. Confuziile sunt generate de un cumul de factori, dintre care un rol important îl are raritatea insignei de apartenență comparativ cu aceasta, motiv pentru care considerăm util să o tratăm succint și pe ea.

Din dările de seamă anuale ale Asociației, aflăm că în urma celui de-al doilea Congres al Asociației (denumire sub care erau realizate întâlnirile anuale), s-a propus realizarea unei insigne proprii și chiar s-a propus un model (fără a oferi detalii referitoare la aspectul său), precizându-se că ea ar urma să fie produsă „când vor fi fondurile necesare”. La cel de-al treilea congres din octombrie 1930 se menționează că „se dă împuternicire D-lui Președinte de a adopta insigna veche cercetășească din 1916”¹⁹. Deși în 1931 nu s-a ținut congresul anual, acesta fiind realizat în 1932, cu dări de seamă pentru doi ani, din balanța contabilă prezentată pentru anul 1931 rezultă că insigna a fost produsă, întrucât se regăsește atât la cheltuieli (banii plătiți pentru realizarea sa), cât și la venituri (sumele plătite de membri pentru a intra în posesia ei în anul respectiv).

Insigna a fost într-adevăr realizată după un model foarte asemănător cu cea de apartenență la Asociația „Cercetașii României” în perioada Războiului. Are formă ovală și este realizată din alamă, elementul central fiind un vultur cu aripile desfăcute plasat deasupra unor piscuri de munte, iar pe lateral este scris circular „CERCETAȘII ROMÂNIEI DIN RĂZBOIUL ★1916-1919★”. Spațiul dintre vultur și marginea insignei este decupat (fig. 8). Insigna cercetașilor din perioada 1915-1919 era asemănătoare ca model și stil de realizare, diferența fiind că avea formă rotundă, nu ovală, iar pe marginea sa în partea superioară era scris „Cercetașii României” și „Gata oricând” (deviza Organizației) în cea inferioară.

Tot din studiul acestor documente mai rezultă că membri Asociației nu „s-au grăbit să ridice aceste insigne”, în evidențele contabile rezultând lipsuri, iar în dările de seamă pe anii ulteriori fiind făcute apeluri ca membri să își ridice carnetele și insignele contra cost pentru „a ajuta Asociația să iasă din situația financiară grea”. Astfel, în 1931 costul pentru insignele produse a fost de 15.500 lei, din care în anul 1932 Asociația încă mai datora furnizorului doar 9.000 lei, iar pentru a face față cheltuielilor curente președintele său, col. Gheorghe Berindei, realizase o donație de 5.000 lei. Situația se menține și în 1932, când insignele comandate însumează 12.465 lei, din care sunt recuperați doar 9.663. Mai menționăm că și în această perioadă referirile la insigna de apartenență sunt făcute că „Însemnul de război”, care era menționat ca parte a uniformei conform statutului din 1934.

Astfel, pe fondul slabei sale ridicări de către membri, cumulată probabil cu faptul că după 1935 și instituirea Insignei de război, aceasta din urmă a ajuns să o fi preferat ca mijloc de etalare a apartenenței, având un aspect mult mai impozant, insigna reală de apartenență a ajuns să aibă un caracter foarte rar și chiar să cadă în desuetudine. Astfel, putem afirma că a avut loc o abrogare tacită a sa, inclusiv Asociația promovând ca logo noua insignă, mult mai prestigioasă, care a ajuns să țină loc atât de distincție pentru activitatea din Război, cât și ca insignă de apartenență.

¹⁹ *Dare de seamă pe anul 1938*, p. 13.

BIBLIOGRAFIE

Asociația Cercetașii României din Războiul 1916-1919, *Dări de seamă pe anii 1929, 1932, 1935, 1936, 1938*.

Decretul Regal nr. 1.802 din 8 iulie 1935, referitor la Instituirea Insignei de război a cercetașilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 161 din 17 iulie 1935.

Decretul Regal nr. 2.704 din 5 iulie 1937 referitor la Contopirea unităților cercetășești și străjerești în Marea Falangă, publicat în M. Of. nr. 157 din 12 iulie 1937.

Decret Regal nr. 3.088 din 9 septembrie 1940 referitor la Cifra regelui Mihai I al României, publicată în M. Of. nr. 211 din 11 septembrie 1940.

Lipovanu, I. 2017. Producător de insigne condamnat cu executare. *Jurnal Insignografic* 16, pp. 26-27.

Marinescu, F. 2013. *Ordinul Ferdinand I și Medalia Ferdinand I*. Cluj Napoca: Mega.

Statutul din 1928 al Asociației Cercetașii României din Războiul 1916-1919, publicat în M. Of. nr. 261 din 1928.

Statutul din 1934 al Asociației Cercetașii României din Războiul 1916-1919, publicat în M. Of. nr. 135 din 1935.

Fig. 1.a ▲

Fig. 2 ▲

Fig. 3.a ▲

Fig. 1.b ▼

Fig. 3.b ▼

Fig. 4 ▲

Fig. 5 ▲

Fig. 6 ▲

Fig. 7 ▲ ▼

Fig. 8 ▲ Fig. 9 ►

